

Program krúžku

31. 8. Vystoupení krúžkařského souboru v rámci brněnského mezinárodního folklorního festivalu

2.—10. 9. Účast krúžkového souboru na 19. mezinárodním folklorním festivalu v polské Zielone Góre.

20. 9. Beseda u cimbálu v Klubu Vojenské akademie na Šumavské ulici 4.

Pořad besed u cimbálu na krúžkový rok 2000/2001

18. 10. Havelské hody

15. 11. Beseda u cimbálu s horňáckým programem

6. 12. Mikulášská beseda

20. 12. Vánoční beseda

17. 1. Valná hromada Slováckého krúžku a beseda u cimbálu s oharkovým šmakem

14. 2. Beseda u cimbálu

5. 3. Fašanková beseda

25. 4. Beseda s koštem vína

16. 5. Beseda u cimbálu

20. 6. Beseda u cimbálu

Program Slováčku

20. 8. - 27. 8. připravujeme soustředění v táboře Jitřenka u Víru. Zde budeme s dětmi nacvičovat program na XI. MFF Brno, který na závěr pobytu předvedou ostatním rekreativům v táboře.

2. 9. se zúčastníme dětského pořadu v rámci XI. MFF Brno, který bude probíhat v amfiteátru v Řečkovících. Účastní se ho 6 dětských brněnských souborů. Začátek je ve 13.30 hodin.

26. 9. proběhne 8. ročník festivalu „Jundrovské jablíčko“. Jsme jeho pravidelnými účastníky a letos se v něm představí nejmladší skupina dětí ze Slováčku, kterou tvoří děti z mateřské školky v Jundrově.

14. 10. zveme všechny příznivce Slováčku a jeho bývalé členy na slavnostní vystoupení souboru do kulturního domu Rubín, Makovského nám. 3. Chceme si v něm připomenout již 25-ti leté působení souboru. Pro tuto akci se stal sponzorem ÚMČ Brno-Žabovřesky tím, že pro její uspořádání bezplatně pronajal sál a šatny Rubínu.

Poděkování, sponzorské dary

Chtěla bych poděkovat pí M. Skalníkové, H. Kiliánové, S. Staňkové a M. Treterové za to, že po dobu mé delší nemoci převzaly vedení Slováčku a pilně připravovaly děti na dvě vystoupení, která proběhla v Bystrci 17. 6.

Současně děkuji ing. Z. Kopřivovi za sponzorský dar „ušitý na míru“ - dřevěný regál do našeho skladu dětských krojů.

Pavla D' Ambrosová

Kronika

Tzv. stará muzika pražského Slováckého krúžku v hudeckém obsazení velmi ochotně zahrála 13. dubna při vernisáži výstavy naší členky Zdeny Kristové v Galerii Kůlnička v Trmalově vile v Praze-Strašnicích a při zahájení následující besedy o lidových velikonočních zvycích, kterou tam manželé Kristovi vedli.

A naše muzika, rovněž v hudeckém obsazení, účinkovala spolu se ženským sborem 17. dubna při vernisáži další výstavy Zdeny Kristové v cukrárně a kavárně Nobles v Brně v Solniční ulici.

Přírůstky knihovny

Knihy

Jelínková, Zdenka: Mužské taneční projevy na Slovácku. Svatobořice-Mistřín 1991.

Pavlicová, Martina-Uhlíková, Lucie: Od folkloru k folklorismu. Slovník folklorismu na Moravě a ve Slezsku. Strážnice 1997.

Videokazety

Pořad "Tancuj milá tancuj", věnovaný jubileu Z. Jelínkové, Brno, Hadivadlo 18. 3. 2000.

Hanácké Slovácko I. Zájezd Krúžku 15. 4. 2000 "do Těšan, Diváků, Kurdějova a Klobouků u Brna

Soutěž mužáckých verbířů

27. května se ve Staré Břeclavi konal I. ročník soutěže mužáckých verbířů z Podluží "O starobřeclavskou Boží muku". Pořadatelem byl starobřeclavský Slovácký krúžek, který při té příležitosti připravil doprovodný program.

Soutěžilo se ve třech kategoriích: do 35, od 35 do 50 a nad 50 let. Bohužel, z 22 přihlášených se nakonec dostavilo jen 9 soutěžících a ani návštěva veřejnosti

nebyla početná. Snad to způsobilo počasí (bylo úmorné horko) nebo nevhodně zvolený čas (sobota v 16 hod.), ale je nutno si uvědomit, že se tradice této soutěže teprve zakládá a na všechno nové se odedávna na Slovácku hledí s nedůvěrou.

Program byl připraven poutavě - v přestávkách mezi soutěžními vystoupeními jednotlivých kategorií (a v době, kdy se porota radila) vystupovali jednak mladí tanečníci z Břeclavánku s různými formami podlužáckého verbuňku (agar, rekonstruovaný husarský a trnavský s "žabskými" figurami), jednak Stárci Podluží z posledních let (David Gajdoš, Petr Halady a Štěpán Hubačka, jehož známe také z krátkého působení v našem Krůžku). I když soutěžících bylo málo, porota, v níž zasedal také náš krůžkař - ing. František Kašník, CSc., neměla lehkou práci. Vítězi se stali - v I. (nejmladší) kategorii Jan Huňar (ročník 1968) ze Staré Břeclavi, ve II. Rudolf Tuček (1960) z Lednice (původem z Tvrzonic) a ve III. porota ocenila stejně oba soutěžící - Jaroslava Švacha (1947) ze Staré Břeclavi a Františka Škapíka (1949) z Lanžhota. Mužským Stárkem Podluží pro rok 2000 se stal F. Škapík. I náš Krůžek zde měl želižko v ohni: Zdeněk Bravenec soutěžil v našich barvách a získal ve II. kategorii 3. místo.

Odpoledne mělo vynikající atmosféru, která vyvrcholila hromadným verbuňkem účinkujících, kde si "Úvratí!" poručili a odtančili nejen jednotliví soutěžící, ale i stárci Podluží a dokonce nejmladší tanečníci z Břeclavánku. Rozhodně návštěvu dalšího ročníku doporučuji!

JMK

Zájezd na Hanácké Slovácko I.

Jak bylo plánováno, vyrazili jsme 15. dubna za poznáním Hanáckého Slovácka. První zastávka byla ve staré kovárně v Těšanech, jejíž prostory jsou - kromě tradiční kovářské dílny - přeměněny v místní muzeum. Část expozice je věnována paní Turkové, jejíž vstup do manželství inspiroval bratry Mrštíky k napsání dramatu Maryša. Skutečný život této paní byl zcela jiný, žila ve spořádaném manželství a zemřela ve vysokém věku.

Při další zastávce, v Divákách, jsme Památník brň Mrštíků chvíli hledali. Přestože byla naše návštěva předem dohodnuta, pan správce musel někam odcestovat a tak nás do expozice, která je uspořádána naukově a z původního zařízení je zde jen Vilémův pracovní koutek, doprovodila jeho dcera. Než přišla, otevřeli nám velmi ochotně nedalekou hospůdku, abychom mohli zahnat žízeň v tom parném dni. Václav Štěpánek měl možnost seznámit se se zlomkem místního folkoru: když se vypytał na Památník, oslovený stařík chtěl vědět, odkud Václav je. A když uslyšel, že ze Šlapanic, pohotově ocitoval tuto zdejší píseň: Já mám holku ze Šlapanic, ta si nedá máknót na nic.

A následovala návštěva opevněného kostela z 15. stol. v nedalekém Kurdějově. Bylo to pro většinu z nás překvapení, někteří kolem jezdí již léta a neměli ani

tušení o této zajímavé stavbě. Velmi ochotně nás provedl na faře sídlící Angličan s českým studentem teologie, umožnil nám vstup i na věž v opevnění a do podzemní chodby, která prý vede do nedaleké hospody, ale až do ní se nedalo projít (ostatně byla ještě zavřená).

Měli jsme nějaké zpoždění (a pan Svoboda, s nímž to bylo domluveno, si navíc náš příjezd zaznamenal na dřívější hodinu), takže ve větrném mlýně v Kloboukách (u něhož má vinohrad jak Jožka Donné, tak Zdeněk Kopřiva) nás nikdo nečekal. Ale oba jmenovaní vinohradníci čekali (doufali, že jim na vinicích pomůžeme s prací) a velmi ochotně pro pana Svobodu zajeli. Ten pak nám podal obšírný výklad o všech větrných mlýnech, které tu kdysi stávaly, a o svépomocném znovupostavení toho stávajícího na místě, kde byl původní na konci 2. světové války zničen.

Pak už následovalo zakončení ve sklepě Jožky Donného, s koštěm jeho moků, zpěvem, hudbou a dokonce tancem. Popíjelo se a zpívalo dokonce na dvou místech: ti horkokrevnější a neúnavní setvávali vstoje ve sklepě, ti zimomřivější a šetřící nohy vsedě na dvorku.

Celý zájezd s námi absolvovali manželé Zelinkovi z Májku a Milan jeho průběh natočil na video. To bude k dispozici v krůžkařské knihovně.

Zkrátka: bylo to zajímavé a pěkné, počasí nám perfektně přálo a už se těším na další zájezd!

-JMK-

Setkání Slováckých krůžků

V sobotu 13. května odjížděl od našeho "kulturáku" na na Charbulově via Praha vskutku netypický autobus. Tedy, šlo o obyčejnou Karosu, netypický byl spíše jeho "obsah", pouhých sedmnáct krůžkařů totiž nakonec usedlo do jeho útroh, aby se vypravilo na setkání Slováckých krůžků metropolí Čech, Moravy a Slovenska. Všichni, kdo se však vypravili a zachraňovali tak v Praze čest našeho Krůžku, nelitovali, ba naopak, včetně oněch pěti statečných z taneční skupiny, kteří ve večerních hodinách způsobili svým krojovaným zjevem zácpu na Královské cestě. Slováčtí krůžkaři nakonec zejména díky bohaté úřasti bratislavských zcela zaplnili poměrně velký sál kulturního střediska Gong. S muzikou ovšem měli problém i pražští hostitelé a nevím, jak by vše dopadlo, nebýt multiinstrumentálních schopností našeho Jana Beránka. Na setkání se zpočátku více zpívalo, což je ostatně dáno i věkem zejména bratislavských krůžkařů, postupem doby však začala naše a pražská chasa přebírat iniciativu a skutečně těžké bylo kolem druhé hodiny přimět naše rozjařené krůžkaře nastoupit do autobusu a odebrat se zpět na Moravu, zejména když nás navíc přišli vyprovodit a "rušit" všichni zbývající, kteří, jak se lze dočíst ve speciálním separátu pražských Vědomostí, věnovaném tomuto setkání, vydrželi až do rána a ještě si za kuropění vyšli do vinohradu, který si pražský krůžek pořídil

v blízkém okolí (ostatně, má také zajímavého sponzora - Znovín Znojmo, jehož víno bylo na stolech k dispozici v hojném množství). Suma sumárum, pražské setkání patřilo k těm, na které se bude dlouho vzpomínat jako na ty vydařené (podobně jako na ono dnes již téměř mýtické na Moravských Kopicích, které bylo v režii našeho Krúžku a na které mnozí jeho starší účastníci dodnes vzpomínají se svitem v oku).

-VA-

Setkání mužských sborů Dubňany 2000

V dubnu letošního roku se účastnil mužský sbor Slováckého krúžku již podruhé setkání mužských pěveckých sborů v Dubňanech u Hodonína. Po loňském úspěchu s pásmem písní z Hanáckého slovácka zvolil náš mužský sbor zaříté pásmo písní z Podluží. V kvalitní konkurenci ostatních mužských sborů podal po pěvecké stránce vyrovnaný výkon, kterým se zařadil někam do středu pěveckého pole. Slabina byla v krojovém vybavení, zejména po stránce krojové kázně. V protikladu k ostatním napucovaným sborům nepůsobil náš sbor právě oslnivým dojmem.

Novinkou v letošním ročníku byla improvizovaná ochutnávka vín donesených na společný stůl jednotlivými sbory. To jistě přispělo nejenom k bližšímu poznání a kontaktům mezi účastníky, jak bylo záměrem pořadatele, ale též k rozprůdění zábavy spojené s volným zpíváním. Čtenáři mohou osobně potvrdit, že zazpívat si s vynikajícími zpěváky, např. z Moravské Vsi, Lanžhota, nebo naopak z Kyjova, je pro milovníky folkloru opravdu to nejlepší.

Náš mužský sbor si proto z Dubňan odnesl, kromě malovaného džbánu od pořadatele, nejenom podněty pro další práci, nýbrž také kulturní a společenský zážitek, na který se nezapomíná. Myslím si, že toto konstatování se týká rovněž ostatních účastníků zájezdu a zbývá jenom litovat malého zájmu o podobné akce v ostatních složkách krúžku.

-MD-

Čestné členství krúžku ing. Zdeňku Fajbusovi

V posledních květnových dnech, přesněji 28. 5., se dožil šedesáti let tanečník, dlouhodobý člen výboru Slováckého krúžku a jeho současný místostarosta a především také nepostradatelný tvůrce krúžkařské kroniky a všelikých zábav ing. Zdeněk Fajbus, známější již delší dobu spíše pod přezdívkou ujo Fajo. Výbor Slováckého krúžku se usnesl na své schůzi dne 13. 6., že toto Fajovo významné životní jubileum je bezesporu vhodnou příležitostí k tomu, aby jeho dlouholeté zásluhy o Slovácký krúžek a slovácký folklor vůbec byly oceněny udělením Čestného členství Slováckého krúžku, které také bylo před gremiem

“Fajo, nevolej...”

nedá se zpátky jít ...” - co na tom, že ve známé písni se zpívá Dájo, nevolej. Čas opravdu nevrátíme nikdo. Ani Zdeněk Fajbus, který se 28.května 2000 dožil šedesátky v celé své kráse, a to je při jeho nátuře opravdu klika!

Ta “krůžková oslava” se konala na besedě u cimbálu 14.6. Oslavenec byl mírně řečeno nervózní z toho, co slyšel špitat kolem: “Jen se těš ... no počkej, co tě čeká ...” atd. Jenže sám nikoho zvlášť nešanoval, když se jednalo o podobné záležitosti, a rád si “smlsnul a rejpnul”. “Tak teď to třeba dostaneš zpět i s úroky – to snad přežiješ, ne?”. Tahle věta sice nezněla zrovna jako slova útěchy, leč vystihla aspoň trochu podstatu věci.

Spousta gratulantů se vystřídala během večera na parketu před muzikou, ale mezi nimi zrovna zazářil spolek “Za stáří krásnější”. Stařenky a stařáci si sice stěžovali, že už Fajo půl dne hledají po všech hospodách, a ne a ne se trefit do té správné, moc unaveně však nevypadali. Taky se hned pustili do hodnocení tělesné schránky oslavencovy, aniž by příliš dumali nad tou svou. Když nejdřív škodolibě shledali, že jim žádnou ostudu neudělá, došlo i na usmiřovací sliby a přání do dalších let: aby se Fajo hlavně zdržel brblání, jak je všechno špatně, a vážil si každého dne! Při své pokročilé skleróze mu ale málem nedali tzv. “Likvidační protokol”, oficiální glejt, na jehož základě má mezi ně přístup, a pak se jedna z bábinek marně ohlížela po krásné kytici ... že by zapoměla, kam ji schovala? Ale tentokrát to nebyl “hosip” – jen tu kytku někdo jiný iniciativně odevzdal Fajovi už předem, ovšemže bez souhlasu dárců!

“A teď chceme sólo pro důchodce! Berle-neberle, ať nás loupá v kříži ještě týden!” Děd Ignác málem překousl fajfku a “babí v noční košili byla tak dojatá, že to bylo i vidět – na té košili vzadu ...”

Závistivci z řad členů souboru však Fajovi nedopřáli radosti: důchodcovské kolo bylo zastaveno předčasně (údajně kvůli gratulantům ze Šafránu), my ale víme své. Komu se poštěstí, aby si zatancoval s takovými partnery a partnerkami? Takže už jen zvedačka s nejmilejší bábinkou, a za deset let nashledanou ... nebo za dvacet ... ?

Ale teď vážně. Doufejme, že se diváci moc nenudili, a nejen těch sedm členek ženského sboru, které se postaraly o “blázinec na place”, i ty ostatní nezúčastněné Ti přeji:

“Drž se - a nezlob!”

-JA-

Slovácký krůžek mezi mamuty

Pro neznalé situace titulek možná trochu zavádějící ... ale ne, vážně ještě nejsme takové vykopávky. Pouze jsme byli účastní závěru mezinárodní konference "ProGeo", kterou pořádal Český geologický ústav Praha ve spolupráci s Moravským zemským muzeem.

Akce proběhla 8.6. v podvečerních hodinách a místo konání stálo za to: známý pavilon Anthropos v Pisárkách. Takže mamuti opravdu byli! Pro veřejnost je od 17 hodin zavřeno a kvůli našemu vystoupení musely být odstraněny dvě nebo tři vitríny s muzejními exponáty.

Protože mezi geology byli i Angličani, Irové, Bulhaři a Rusové, krátký úvod v jazyce anglickém Jenda Krist napsal a Yvona Janošiková přednesla. O vlastní program se pak postarala muzika, ženský sbor a šest tanečních párů. Psychickou podporu zvládli tři pánové z řad zpěváků. Hosté na nás koukali doslova a do písmene svrchu: nebylo možné usadit je někde ve velké hale, stáli tedy na galerii. Snad se jim tance a zpěvy líbily i z této nezvyklé pozice. Akustika je tu parádní.

Na závěr pak ještě foto "s velkým mamutem", poté jdeme nahoru i my – švédský stůl čeká ... Po občerstvení jsme si i trochu zazpívali, jen tak.

Ale s plnou pusou to nezní nejlip, a nač být taky pod střechou, když venku je tak krásný večer. Po sedmé hodině se tedy stěhujeme všichni do parku před Anthropos. Je vyhlášena volná zábava, s tím, že krojování by měli vyzvat hosty k tanci. Ne vždy se to povedlo, zvlášť starší ročníky patří mezi lenochy. Muzika ale hraje dál, pořadatelé nalévají červené i bílé, a nikomu se zvlášť nechce domů.

Zpěvačky využily pauzy a "stříhly si" halekačky, nebo naopak danaje, melodie se krásně nesou parkem. A jak čas běžel, sedíme na schodech, už v civilu, zpívají nejen ženské, ale všichni, starší i mladí. Písničky se nedělí na "babské a chlapské" – prostě co koho napadne. Hosté posedávají po lavičkách kolem, a přestože už jejich autobus dvakrát nastartoval na znamení, že je připraven k odvozu, zase mohl řidič motor vypnout ... to je asi největší poklona od posluchačů, když nám tímto způsobem naznačí, že je jim s námi dobře.

Končíme po deváté, a ještě je to pro některé "brzo". Opravdu pěkný závěr dne, takhle bych si aspoň já představovala to pravé ořechové. Doufám, že stejný pocit měli i ti, kterým jsme dnešní program věnovali.

-JA-

Galerie krůžkařů

Vracíme se v ní opět k osobnosti Jaromíra Běhunka, tentokrát příspěvkem z pera dr. Zdeňka Sušila.

Opuštěný hrob

Bylo to letos po Novém roku, kdy jsem ležel v nemocnici a z dlouhé chvíle si pouštěl rozhlas. Měl jsem štěstí, zachytil jsem cimbálovku se svěžím dívčím hlasem mně povědomým. A konferenciér hlásil: "Zpívala Božena Šebetovská, píseň upravil Jaromír Běhúnek." Oba jsou pryč, Boženka pro mne zůstala trvale svým dívčím jménem: Králová. Vždyť jsem ji znal od jejich 15 let, t.j. r. 1934, kdy poprvé zpívala v rozhlase a v Krúžku.

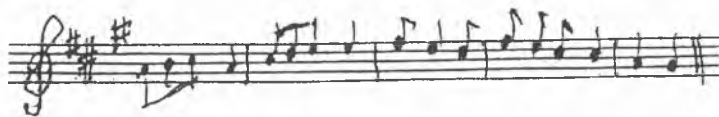
A Jaroš Běhunek? Byla to duše krúžkařské muziky, pilně muziku nacvičoval, aby přednes byl na výši, vždyť muzikanti - většinou studenti - se střídali vždy po několika letech, stálých muzikantů bylo málo. Běhunek měl doma klarinet, tarogáto a gajdy a po roce 1936, kdy začal hrát na cimbál, pořídil si i cimbál. Řekl bych ze second hand dle dnešní terminologie, totiž nepoužívaný, poničený cimbál, který zavazel v rodině nějakého poloslepého cikána. Ale ten dal Jarošovi základy ve hře na cimbál, když Jaroš z příkazu výboru Krúžku se začal učit hrát na cimbál, aby nahradil vypadlého cimbalistu Jožku Frolku (Antoš přestál hrát dřívě).

Jaroš hrál v pěkném manželství s Vlastou, později poblíže bývalí Šebetovští a tak Boženka měla svého instruktora v sousedství, k prospěchu svému a lidové písni a zejména k radosti široké obce jejich nadšených posluchačů. Běhunkovi byli bezdětní. Jaroš zemřel 18. 9. 1965, takže letos je to kulaté výročí jeho smrti, a jeho popel je uložen do hrobu v Řečkovicích, který náležel vzdálené přízni, která v Brně též už nežije.

Pani Vlasta Běhunkova přežila svého manžela o 22 roků, zemřela 18. 5. 1987, a ta pozůstalost se vykouřila neznámo kam. Vim, že instrumenty i kroje prodala pí Vlasta ještě za života, čímž si přilepšila svou ubohou penzi. Ale kam přišel bohatý notový archiv? U mne se zachovalo pár listů, pečlivě psaných Jarošem, abych při produkci nešahal na špatné klapky (převzal jsem po Jarošovi hru na klarinetem, ale jeho úroveň jsem zdaleka nedosáhl).

Na náhrobku není žádný verš, žádný citát z Písma, ale je tam 5 taktů vyrytých kameníkem do mramorové desky. Myslím, že zápis není přesný, marně jsem se pokoušel vyluštít, kterou písni se chtěla pí Vlasta Jarošovi zavděčit. Snad dobrý muzikant to vyluští.

Těch 5 taktů jsem opsal:

Ale co mne vždycky dojmá, když jdu kolem náhrobku: ten opuštěný hrob, který chová pozůstatky muzikanta nadšeného, zaníceného pro lidovou slováckou píseň a vůbec hudbu (i taneční) Jaroš všechen svůj volný čas věnoval slovácké písni. Vždyť píseň: "Od Buchlova větr věje" by asi nebyla zachována, kdyby ji

Jaroš na nějaké svatbě nazapsal a nechal premiérový přednes v rozhlase zazpívat Božence, tehdy Králové. Jaromír Nečas, odborník ve folklorním písňovém repertoáru nad jiné povolání, na obalu jedné gramofonové desky Jaroše hodnotil výstižně, že to byl nadšený a zasloužilý diletant. Tím nemyslel nic urážlivého, prostě to bral tak, že Jaroš bez hudebního teoretického vzdělání jako samouk svou pílí, nadšením a talentem vykonal pro slováckou píseň dílo dosud nedocenené.

V I. almanachu Krůžku vydaném r. 1973 je Jaroš zobrazen za cimbálem, je to reprodukce akvarelu akademického malíře Jaroslava Kováře, terciáře Krůžku, která zachycuje soustředěný pohled Jaroše na struny cimbálu - bohužel originál je neznámý. Snažil jsem se jej získat u někoho z pozůstalých členů širší rodiny, ne pro sebe, ale pro Krůžek. Reprodukce měla zdobit nějaký tisk s čestnou adresou pro ty, kdož by si takové pocty zasloužili. No, snad časem někdo bude mít to štěstí větší a akvarel objeví. Největší cenu má akvarel pro Krůžek, pro nějž Jaroš prožil větší část svého volného života.

Jaroš se narodil 4. 8. 1898 v Polešovicích jako syn učitele, odtud ta náklonnost k muzice. V Polešovicích měl též vinohrad se sklípkem, kam rád pozval krůžkařské muzikanty. Když mu komunisté vinohrad sebrali a dali mu náhradou pustinu, byl z toho nešťastný, ale pomoci nebylo. Pro svůj postoj k režimu nemohl nikde očekávat zastání, i předčasné poslání do důchodu bylo toho následkem. Ale mezi ctileli slovácké písně zůstal nadále kapacitou a v rozhlase byl uznáván do konce svého života. Ba je uznáván dosud.

Snad po prázdninách k datu Jarošova úmrtí se najde pár krůžkařů a krůžkařek, kteří hrob navštíví, vytrhají plevel a písek uhrabou a na hrob položí věneček a zažehnou světýlko. Hrob se nachází u cesty kolem hřbitovní zídky směrem k západním (nasměrováno od vstupu na hřbitov) a má číslo 74.

Tak buď čest Jarošově památce.

Lenka je sekáč!

BRNO! "Tož jak jste to brala, slečno Šebestová?"... se zdvořilým dotazem ptal se redaktor Travnářských listů k vítězce letošního klání tzv. sekáčů trav, které se konalo 28.5.2000 v Buchlovicích.

"No... tož, přeci kosú, a řeknu Vám, mydlila sem to, jak se říká - hlava nehlava, jo... tak sem to tam mydlila..!"

Rozhovor se nadějně rozvíjel ve stínu rozsochatého starého ořechu, pod kterým mladá, lepě blondatá baculka se slovanskými duličky v rozesmátém obličejí pomalu a s chutí ucucávala z vyhraného demižonu bílé víno. Po namáhavém, avšak vynikajícím úspěchu, potřebovala zvlažit své usilovným olizováním popraskané (při kosáckém zápolení) retě... Že vítězství případně této sympatické děvčici z Moravského Slovácka, přitom nikdo na začátku i v průběhu soutěže

nepochoyboval..

Ve všeobecném povědomí místních odborníků se tradovalo, že Lenka Šebestová, členka taneční skupiny populárního Slováckého krúžku v Brně, sice tajně, avšak velmi houževnatě již delší dobu trénuje sečení trávy...

Každodenně dojíždí večer co večer z Brna na kole až na "Kurdějovské terasy", do Chráněné krajinné oblasti zvané HAJGRŮV KAMENŮ poblíž Hodonína, kde osobitým způsobem potajmu máchá kosou a to obvykle zprava doleva, což jest v rodině Šebestů dlouho již po generace tradovaný způsob sečení trav...

Tuto metodu získal Lenčin pradědeček od jednoho přivandrovalého Bosňáka, který se utopil v pomněnkových očích Lenčiny prarabyně z babiččiny strany...

Ten než naposled vydechl do pratetina klína, tak toto tajemství odkázal Šebestovic rodu. Je samozřejmé, že jen tělesná konstituce a disponovanost by Lence samotná na vítězství nestačila. Lenka brzy pochopila, že jen hrubá síla nestačí a proto se obrátila na odborníka na slovo vzatého, taktéž člena, nyní již čestného Slováckého krúžku, strýce Faja, který se již dlouhá léta zabývá šlechtěním různých to druhů a odrůd trav a jetelíčků...

Ten jí nezištně radil a pomáhal rozšiřovat její znalosti teoretické, jež jí později pomohli zvítězit v soutěži...

Lenka přesně ví, jak se postavit s kosou do řady sekáčů, jak položit na zem bez mrknutí oka třebas kostřavu rákosovitou, ví, že k lipnici hajní musí být přístup tak bezprostřední, že při jejím vysékání se musí i lehnout s kosou na zem, aby ji usekla (tak je nízká), ví, že takový psineček tenký chce před kosením malé pomazlení, kdežto na srhu laločnatou stačí před sečením učinit pár výstražných posunků, provázených slovy : "...huš, huš, ... ty srho jedna...!"

Prostě Lenka ví a zná... Lenka si je vědoma kladného vlivu, jež na její tréninkovou psychiku má její osobní psycholog a trenér Jiří Raštica...

Proto také vděčíc jeho radám, používá jeho oblíbených barev ve svém soutěžním ustrojení..

Proto když seče soutěžně a nejen soutěžně trávu, váže si na hlavu červený šátek s bílými krajama, a to aby lidé věděli, že má Jirku za galána a že si ho vezme za muže a to do jednoho zářijového rána....!

Psáno pro Krúžkozor – ujo fajo – červen 2000

Víno, víno, víno!

To byl leitmotiv poznávacího zájezdu Hanácké Slovácko II v pondělí 3. července 2000. Nutno poznamenat, že leitmotiv původně nezamýšlený, protože do připravovaného programu zasáhli dvakrát pan starosta a v závěru další osoba. Pan starosta nejprve zařazením návštěvy soukromého vinného sklepa, podruhé dalším rozšířením o návštěvu čejkovické tvrze. Ale o tom všem dále.

Tentokrát od Grandu nás vyjel opět plný autobus. Osazenstvo bylo spíše z řad "súdney stolice", zpěvaček a zpěváků, z chasy jen někteří. Vzhledem k výše jmenovaným doplňkům programu jsme vynechali návštěvu klobouckého muzea a zamířili přímo do Čejkovic. Nejdříve jsme navštívili tvrz, která je nyní v rukou soukromé, hotel provozující společnosti. Je krásně upravena zvenčí i z nádvoří a zdá se, že i uvnitř. První, kam jsme zde zavítali, byla vinotéka Zemědělského podniku. Velmi vkusně upravena a perfektně zásobována vínem z Čejkovic a nejbližších okolních vinných tratí. Bylo nám "přetrpěti" ochutnávku, která vskutku měla úroveň - jak ochutnávány víny, tak odborným komentářem k nim i způsobem podávání. A nebyla drahá i když jsme okusili sedm různých vzorků. Vřele všem potencionálním návštěvníkům Čejkovic doporučuji. Další částí tvrze, kterou jsme shlédli, je bývalá kaple, nyní oddací síň.

Poté byla v programu návštěva templářských sklepů, v nichž nyní hospodaří čejkovické Vinařské družstvo, jediné v republice. Sama procházka rozsáhlými sklepy, založenými řádem templářů a později obhospodařovanými jezuiti, bludištěm chodeb a průchodů je impozantní. I zde nám připravili ochutnávku ze své produkce. Po pravdě řečeno, vzorky nedosahovaly kvality, ve které jsme smáčeli jazyky na tvrzi. Snad nevěděli s kým mají tu čest, snad jsou zaměřeni na méně vína znalý okruh spotřebitelů.

No a pak jsme šli na Zlatý vršek (či horu), zkrátka do areálu drobných vinařů. Pan starosta chvíli hledali ten pravý sklep, ale když ho našli, stálo to za to. Sklep velmi starobylý, se starým a dobře zachovalým vřetenovým lisem a - to byl hlavní cíl této naší návštěvy - obilní jámou. Všichni jsme jí byli ohromeni. Na výšku měla 5 metrů a to už byly 2 metry zasypané, na šířku tolik, že se nás do ní 5-6 pohodlně vešlo. Že majitel sklepa, který kvůli nám přijel z Hodonína, nabídl ke koštu po džbánku bílého a červeného, jsme už brali téměř jako samozřejmost.

Ale to už na nás netrpělivě čekala kustodka "Domečku" - obydlí, kde trávil svá mladá léta T. G. Masaryk a odkud chodil do obecné školy. Expozice zajímavá, ukazující ve fotografiích a dokumentech, jak ke konci 19. století Čejkovice vypadaly, které zdejší tehdejší osobnosti měly k Masarykovi vztah atd. atd. Stojí za prohlédnutí, i když instalace by mohla mít modernější vzhled.

A protože bylo dávno po poledni a byli jsme poněkud ušlí, zasedli jsme s radostí do vinárny U templářů k husím játrům s dobrým chlebem. Ti, kteří se při předchozích koštích namlsali, pokračovali v ochutnávce čejkovických vín, zde

opět výborné kvality.

Po obědě hajdy do Kobylí, kde jsme navštívili právě se budující místní muzeum v budově bývalé školy. Zde se jim podařilo soustředit m. j. značné množství krojových součástí, krásně vyšíváných a vyzdobených, i zajímavé expozice, věnované především osobnostem, které svým významem přesáhly rámec obce. Všichni bychom měli znát Lidské dokumenty Augustiny Šebestové.

Spěchajíce do Němčiček vyjeli jsme na kopec nad Vrbicí a jen z autobusu přehlíželi okolní vsutku malebnou, mírně vlněnou krajinu.

Do Němčiček jsme přijeli až po hodovém průvodu, stárce, stárky a ostatní chasa už byli u máje. Podařilo se nám uchytit několik posledních volných stolů a my se ženou jsme spěchali navštívit manžele Komárkovy, rodiče druhdy krůžkařského sólisty Dalibora. Ten však už v Němčičkách nebyl, neboť prý řádl v sobotu i v neděli a musel si odjet do svého hodonského domova odpočinout. Komárkovi byli o návštěvě krůžku informováni (jejich prostřednictvím jsme ohlásili účast našeho zájezdu) a paní Komárková všem poslala něco výtečných hodových koláčků. A pak jsme sledovali zdejší hodové zvyky. Mužská část osazenstva se jich i zúčastnila, protože zde před zavádkou odchází všichni ženáci a přespolní od máje, shromáždí se u kostela, zvolí si mužácké stárky, a dají-li jim stárce chasy dostatek vína, vrací se se zpěvem k máji. Je to mohutné, když kráčí těch asi 60-70 chlapů se zpěvem po dědině a vchází do dvora hospody. Tam jim chasa zavede tanečnice a mají sólo. Po chvíli je však chasa vyzve, aby taneční prostor opustili, ti ovšem nechtějí, a tak nastává rituální rvačka. Ti nejvytrvalejší ženáci a přespolní se chytí máje a chasa se je snaží odtrhnout. Tu se vyznamenal Mirek Dostál, který byl od máje odtržen mezi posledními. Vítězná chasa si pak v kruhu kolem máje zazpívala, šla se obléci (před rvačkou si odložili parádnější součásti kroje - klobouky, korduly atp.) a nastala vlastní zavádka. Zde ji doprovázejí zpěvem ženáci, kteří mají na tradiční melodie připravené satirické texty na každého stárka i stárku, sklepníka a sklepnici, ale i na stárky mužácké. Ale to nás netrpklivě obcházel pan Komárek, že nás všechny zve do svého sklepa a že bychom už měli jít. Tož jsme šli. A ve sklepe koštovali němčické. Pan Komárek měl upřímnou radost, že má tolik a krůžkařských hostů, a tak nořil košťýř i do sudů, kterých si nejvíce cení Dalibor (který nyní sklep přebudovává podle svých představ a má v něm také své víno), ba otevřel i některé archivní lahve. Vypadalo to, že snad odtud ani neodejdeme.

Ale odešli jsme, jenže čas plánovaného návratu do Brna byl značně překročen.

Zkrátka: víno, víno, víno!

Jenda Krist

Krůžkozor - vydává Slovácký krůžek v Brně. Vychází zpravidla čtyřikrát ročně.

Odpovědný redaktor a grafická úprava Ing. Jiří Raštica.

Příspěvky zasílejte na adresu Slovácký krůžek v Brně, P. O. Box 713, 663 13, Brno nebo je předejte členům výboru. Náklad 170 výtisků.
